

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 33.

V Ljubljani, v soboto 19. avgusta 1899.

Letnik IV.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — Naročnina je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Vsaka številka stane 7 novč. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamacije in oznanila se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, Gradišče štev. 15. Uradne ure od 9—12 ure dop. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

K shodu slovenskih lesotržcev.

(Izviren dopis.)

Aleksandrija (Egipet), dne 9. avgusta 1899.

III.

Narodi rastejo s svojimi potrebami. Vsako mlado leto daje otroku novih potreb, obzor se raztega, vzdiguje. Tudi Slovenstvo je hodilo svojo pot, sledivši demokratičnim idejam našega stoletja razmotrivajočim korakom, iz daleka: čitalnicam so sledili taborji, taborjem posojilnice, posojilnicam kmetijske gospodarske zadruge. Narodno delo postajalo je polagoma intenzivnejše, mogočnejše, bolj praktično. Čitalniško poezijo nadomeščala gospodarska proza kmečkih zadrug. Pravi pravcati otroci svojega časa, ali v drugem kroju, kojega smo si potegnili sami; slike so si podobne, a okvirje je popolnoma ustrojeno po specifičnih potezah. Ne gre primerjati naše gospodarske organizacije z ono Nemcev ali Lahov. Dokler ne postanejo naše gospodarske zadruge velekapitalistična društva po angleškem vzorcu, je vsaka prisposoba nezmisel. Kdor vidi tedaj v trgovinsko-finančnem oddelku „Neue freie Presse“ kvintesenca gospodarskih ved, nam ne bo koristil, pač pa škodoval.

Kočar in grajščak nimata navade zidati in urejati hiše po istem kopitu. Slovenci, kočarji smo si vendar znali priboriti v neugodnih časih nekako gospodarsko samostojnost. Začetkoma rodoljubje, potem jedinstvo, slednjič strankarstvo in politični boji pod lastno streho potisnili so nam voz v brzem tiru naprej. Konkurenca je duša trgovine, domače razprtije so nam bile vsaj nekoliko v začetek gospodarske organizacije. Vsaj tako se mi zdi, Slovencu na tujem, ki nima ni časa ni veselja slediti nemirni scenariji domačega strankarstva. Pa vendar rad priznavam, da imajo i oni, ki so nasprotnega mnenja, v večini raznih družih točk prav. Daleč od očij, težka sodba!

Po tem takem se mi zdi prav naravno, da se je za slovenskimi lesotržci oglasil i „Glasnik“, drameč slovenske kmete, producente lesa k združenju. Pisalo se je sicer, da producirajo slovenski lesotržci toliko in toliko vagonov lesa na dan; pesen je lepa, ali napev je spakodran, poje se po tisti francoski o krčmarju, ki producira vino v temni kleti brez trte, trto-rejca in božjega solnca.

Stvar je dobra, zdrava. Lesotržcem kaže solidno pot, poravnati in združiti se najtesneje s producentom lesa, s kmetom. Ne verjamem, da ti „Glasnik“ mislil na uničenje lesotržcev, mnogozaslužnega stanu med Slovenci. Na severnem Slovenskem sta trgovci z živino „bratec Krava“ in mali lesotržec „stric Smola“ prav tipični, karakteristični narodni figuri. In v njihovem spremstvu naši drvarji, prvi humoristi, ki dosegaajo pirenejske „gasconnade“ in „brains“ škotskega „highland-a“.

Vender k stvari! Ne verjamem, da bi videli slovenski lesotržci v organizaciji kmečkih lesnih zadrug kako konkurenco. Ne, dobro jim bodo došle, koristile jim bodo, da se le delokrogi omejijo. Da, kmečke zadruge in zadruga lesotržcev si bojo v medsebojno zasloambo in podporo, ako se zadeva naravnim potom reši. Kmečkej zadrugi bodi domovina delokrog, a zadrugi lesotržcev

Prekomorje! Seveda, ako se slovenski lesotržci niso več navadili kot prodajati les Lahom in Židom, lesotržcem po Italijanskem in Jutrovem, potem nam niso dosti potrebni, to opravi i kmetijska zadruga, k temu zadostuje malo vede in kapitala. Naloga zadruga lesotržcev bodi torej višja, obsežnejša, prekomorje bodi jim v podlago, to bode njihovi organizaciji, in ob enem i kmečkim zadrugam ter slovenskemu gospodarstvu sploh v največjo korist. Ameriški, angleški in nemški trgovini ni bil domači trgovec, pošteni, debelolični „kramar“ v procvit, slavo in diko, pač pa prekomorski tržec, eksportér. Pri malem narodu so male mere v navadi. To je naravno. Ako že ne gre tedaj pridenoti lesotržcu kot posamezniku onega večjega, mednarodnega merila, se mora isto pač vsakako od zadruga zahtevati. Da ni tako, čemu se lesotržci sploh družijo?!

Toliko na papirju, v praksi izgledajo stvari dosti drugače. Temna beseda v članku dobi v dejanskem le vrednost lahnega „bon mot“ pariške boulevardne kokete. Poglejmo si torej stvari bližje. Kmečke lesne zadruge na Koroškem so pri današnjih razmerah nemogoče, v Malem Štajarju pojde jako težko. Ostane Kranjsko in Soška dolina. A tudi tu je le v nekaterih, povsem malobrojnih občinah bajè kakega uspeha pričakovati. Kdor pozna ogromno lesno produkcijo severnega Slovenskega v svoji celoti, uvidi takoj, da kmečka zadruga organizacija v tako malem obsegu ne zamore nikdar in nikomur škodovati, najmanj pa zadrugi lesotržcev. Vsak slovenski rodoljub, bodi si koje koli stranke, zamore tedaj le z odkritosrčnim veseljem želeči, da nadaljuje gospoda okoli „Glasnika“ svoje rodoljubno delo. Navadno se misli, da Slovensko nima zlata. Pa imamo i mi naš Transval, to je naš les; le izkoriščati ga nismo znali, pustivši, da se bogatè Lah, Židi in Mohamedanci to in ono stran morja z našim pridelkom. Ne strinjam se tedaj z „Glasnikom“ na to, da apeluje le na rodoljubje. Ako sploh kakšna kmečka gospodarska zadruga, bodo gotovo lesne zadruge prve, ki lahko bogato in polno plačajo trud onim rodoljubom, ki pri njih delujejo.

Lesna trgovina na Jutrovem je toli ogromna, da imajo ondi i tri zadruge slovenskih lesotržcev ter nebroj kmečkih zadrug prostora dosti in preveč. Prostora zadosti je pod solcem za vsako delavno roko, združeno z energično voljo. Ne gre tedaj iskati konkurenta in sovražnika tam, kjer ga ni, niti glede kmečkih zadrug, niti glede lesotržcev.

Glede prvotne kapitalizacije seveda bi imele kmečke zadruge hude težkoče, ako mislijo i one na Prekomorje. Za zadrugo lesotržcev sem v prvem sestavku omenil: prvotni kapital najmanj 150.000 gld. (50.000 je le tiskovni pogrešek), z blagom, lastnim parobrodom in kreditom, vender bo angaževana svota mahoma prekoračila 1—2 milijona goldinarjev, ako se zadruga lesotržcev le količkaj razvije. Kmečke zadruge tu ne morejo slediti. A so še druga, manjša, skromna in vender sigurna pota. O tem prihodnjič.

Angleži imajo navado čakati z vsakim važnim narodnim podjetjem, dokler se ni isto v „Times“ in drugih listih vsestransko pretreslo. Organizacija trgovine z lesom je velikanskega pomena za slovenski narod, naj se čujejo

tedaj glasovi „pro in contra“, naj se raztegne zanimanje i med širše sloje občinstva.
Dr. Karol Pečnik.

Politične in socijalne razmere na Hrvatskem.

III.

Pridružili se ne bodemo tistim, ki smatrajo naš državopravni položaj zakonitim, pokazali bodemo samo, da je hrv. ogerska nagodba od dne svojega uveljavljenja (novembra l. 1868) postavila vladajočim činiteljem na Hrvatskem temelj vsega državopravnega razmerja na znotraj in na zunaj. Kako grenka je pač ta nagodba napram preteklosti!

Po nagodbi so Hrvatski zvezane roke in noge, ker po nji je Hrvatska postala odvisen del Ogerske. V vseh onih stvareh, ki so glavni pogoji državnega življenja, pripada Hrvatska pod kompetencijo in odločitev skupnega zbora v Pešti, v katerem sedi proti 48 hrvatskim zastopnikom več nego 4 krat večje število madjarskih poslancev! Železnice, pošte in brzogaji, vse to je v oblasti Madjarov. In ko rečemo, da je s financijske strani vse v njihovih rokah, smo rekli dosti, da pokažemo, kaj je napravila nagodba iz Hrvatske. Rekli smo dosti, a še nismo rekli vsega. Z nagodbo nam je ugrabljena Reka, ugrabljeno Medmurje, a storila je nagodba vse, da onemogoči združenje Hrvatske v jedno državno celoto. V teh razmerah seveda Hrvatska ne živi kakor država; ona se kot taka ne more nikjer pokazati, temveč jo o vsaki priliki predstavlja Pešta kot svojo jednostavno pokrajino, — za vse to nam pa vrača ubogih 44 %, vseh naših dohodkov.

A še to ni vse! Madjarom se zdi, da imamo še zmirom nekaj, kar bi se nam dalo vzeti. Zato se ne brigajo niti za besedilo nagodbe in se hočejo še vedno zaletavati v nas s svojo surovostjo. Po nagodbi bi moral biti v notranji Hrvatski v vseh „skupnih“ uradih hrvatski kot jedini službeni jezik. Vlada pa rabi v teh uradih, osobito na železnicah, izključno madjarski kot uradni jezik. Istotako bi morala veljati med hrvatskimi mejami kot državna zastava jedino hrvatska, — a ne samo, da se o raznih prilikah vije madjarska zastava na „skupnih“ uradih, temveč vije se tudi na banski palači sami v znamenje, da je hrvatski ban — nekdanji vrhovni zapovednik hrvatskih vojsk in namestnik kraljev — postal navaden madjarski sluga, odvisen v vsem in v prvi vrsti od madj. ministerskega predsednika, a ne več od kralja samega kot nekdanj. S svojim kraljem Hrvatska ta nekdanj tako močna kraljevina, niti ne občuje več drugače, kakor samo preko madjarskega ministerstva.

Ne mislimo razpravljati na tem mestu o preteklosti Hrvatske, le radi potrebe naj spomnimo, da si je Hrvatska l. 1102, ne prisiljena po orožju temveč prostovoljno, izbrala madjarskega kralja Kolomana tudi za svojega kralja, a je vender državno nezavisna ostala; državno nezavisna je bila tudi l. 1527., ko si je brez Ogerske in sama za sebe volila na Cetinju Ferdinanda avstrijskega in kralja češkega za svojega kralja z dedno pravico; državno nezavisna je bila tudi l. 1712., ko je samo-

stalno brez Oggerske dasiravno v zvezi z njo prva proglasila svojo pragmatično sankcijo z ozirom na dedno pravo tudi ženskih potomcev vladarske hiše. Oggerski, ali bolje Madjarom, ni bilo prav, da je Hrvatska tako nastopala, ali evo, kaj je rekel zagrebški biskup Esterhazi 9. marcija istega leta, otvorivši hrvatski sabor: „Naj nas to ne plaši, ker smo, kakor pravijo, v zvezi z Oggersko. Mi smo zavezniki a ne pokorniki njihovi. Pokorili smo se kralju, a ne njihovemu kraljestvu, a kralja priznavali bomo samo toliko časa, dokler bode avstrijski; v nasprotnem slučaju nismo prisiljeni, da stopamo za njo (Oggersko) itd.

Naj nam se dovolji, da storimo tu majhen intermezzo: Ko so Madjari slišali o tem dogodku v hrvatskem saboru, so bili silno razburjeni. Napram kralju so imeli volilno pravico, a hoteli niso nikakor storiti sličnih obvez, ker so se bali, da bi Hrvatska utegnila odpasti od krone sv. Štefana. Hrvatsko pragmatično sankcijo je pa vladar potrdil in postala je dvostrana pogodba med kraljem in narodom brez posredovanja kake druge države. To je torej zgodovina. Oggerska je istotako 12 let pozneje izvršila pragmatično sankcijo. — Omeniti moramo še, da se je hrv. pragmatični sankciji kot pogoj zahtevalo, da se priznava za hrvatskega vladarja samo ona avstrijska princezinja ali njen potomec, ki vlada Avstrijo, Štajersko, Kranjsko in Koroško in stoluje v Avstriji — ta pogoj je preznamenite važnosti glede na razmerje Hrvatov in Slovencev. To je bilo leta 1712. A pod Marijo Terezijo vidimo, kako odklanja hrvatski sabor njeno zahtevo za denar in vojake.

Vse to dokazuje, da je umela Hrvatska ves čas, do tega stoletja, varovati državno-pravno stališče. Leta 1790. se je zgodil popoln preobrat, a leta 1868. se je pretvoril ta preobrat v zakon.

Nastaja vprašanje: Kako je moglo priti do takega preobrata? To vprašanje je važno glede na opravičenost ustanovitve hrv. opozicije. Tukaj seveda ni prikladno mesto, podrobno razpravljati vse uzroke sedanjim razmeram, zato bomo omenili samo to, kar je najnujnejše.

Odkar je prišla Hrvatska po nesreči pod isto krono z Oggersko, bilo je žalibog vedno ljudij, s katerimi so mogli Madjari računati. Toda, dasiravno so gojili Madjari skozi vsa stoletja te zveze nasproti Hrvatski neprijateljske težnje in jih skušali tudi izvršiti, so se mogli boljši hrvatski sinovi ubraniti tem naporom. V boju s Turki so Hrvati često čutili, da imajo kakor v Nemcih tako tudi v Ogrih svoje nasprotnike, a vojevanje jih je vezalo na jedne kakor na druge, da s te strani ne padejo v turško robstvo. Nemci in Madjari so delovali sistematično na našo pogubo, vendar so se morali ravno radi bojev s Turki odtegovati sovražnosti s Hrvati, ker so jih namreč potrebovali za svojo rešitev. Ko so se pa ti boji v 18. stoletju jenjali, so porabili Madjari vsako priliko, da si Hrvatsko v državnem pogledu podredijo. Med velikaši so imeli vedno več prijateljev — o narodu, kakor znano, takrat ni bilo govora — in ti, ali preslepljeni po madjarskih obljubah, ali pa, ker jim je zmanjkalo hrvatskega duha, so izročili Hrvatsko v vseh financijelnih poslih Oggerski (l. 1790). To pa še ni bilo dovolj — Madjarom se je zaželelo, da sprejmejo Hrvati v ime državne skupnosti tudi njihov jezik, da ga uvedejo v svoje šole.

Novi časov duh je storil, če tudi malo kasno, tudi v Hrvatski svoje in spodbudil v sliki ilirskega gibanja na odpor.

Na Dunaju so pa med tem nadaljevali absolutistično politiko Josipa II.

Izvirni dopisi.

Iz Gornje Radgone, 16. avg. Pretekli torek smo imeli tu ustanovni shod gospodarske zadruge, o kateri so nam naši sosednji narodnjaki očitali, da spimo, kar pa ni opravičeno. Povabili smo v ta namen strokovnjaka g. Kača iz Žalca, kateri je že v sosednih krajih osnoval slična društva. Ali usoda nam je bila nemila! Ravno opoldne nas je presenetil brzovjav z za-

lostno novico, da gospod Kač vsled raznih zaprek ne more mej nas. Mislili smo že, da bomo morali shod razpustiti, a naš delavni in neutrudni gospod Janžekovič, ki je sklical shod, nam je razložil vse potrebno po načelih g. dr. Kreka o zadrugah sploh in posebno o gospodarski zadrugi. Ljudstvo se je zelo zanimalo in akoravno so naši požidovljeni, liberalni in nemčurski nasprotniki ugovarjali in hujskali, posebno naši orehovski preroki „Bračko & Comp.,“ bilo je navdušenje veliko, in upati je, da uspehi ne bodo izostali. Navduševal je kmete tudi iskušeni gospod Zemlič iz Radine, kjer so si osnovali zadrugo, ki prav dobro vspeva. Po različnih drugih govorih se je razvila prav lepa zabava s tamburanjem in petjem.

Tudi Bračkovi pristaši so se nam pokazali. A ko so videli, da jih vsak prezira, pobrali so svoje liberalne kosti in se poslovili na prav sramoten način, vreden njihove „nemškutarske kulture“. Slovenci smo jim povedali svoje mnenje tako, da so se morali osramočeni odpraviti. Bračku se že maje sedež v okrajnem zastopu in skoro se bode zmajal tudi v občinskem odboru, saj so zdaj naši kmetje videli, katerega naj volijo pri prihodnjih okrajnih volitvah. Tako ima naša stvar tudi od Bračkove strani lahko dobre nasledke.

Bog pomози, da bi se z ustanovitvijo prepotrebne zadruge našemu kmetu razmere poboljšale, kar ni dvoma, ako složno delujemo. Na ta način dobimo Slovenci v kmetu trdna narodna tla. Posebno ob slovenski meji je združenje v gospodarskem oziru zelo potrebno. Pomagati si moramo sami, da se ne pogreznemo v nemčurskih valovih, ker iz središča nam ni upati pomoči, posebno ne ob sedanjih žalostnih kranjskih razmerah, in ker naše vpitje je samo gola „frazza“ kranjskim liberalcem. Gorje naši mili domovini, ako se v pravem času kranjski prepri ne vležejo! Vprašali bi zato, zakaj se čaka s shodom slovenskih strank zaradi sporazumljenja, kakor je pisala „Domovina“ in drugi slovenski listi?! Storite kaj, merodajni krogi, da ne bo prepozno in še ne bomo za lase prijemale, ko bo tujec požiral zadnje Slovence.

Politiški pregled.

Državni sluge so čakali, da jim povišanje plač prinese cesarjev rojstni dan, a upanja so se izjalovila. Dne 21. t. m. prirede dunajski krščanski socijalisti radi tega shod.

Shod krščanskih socijalcev za Moravo in Šlezijo bode 3. in 4. septembra na Velehradu. Na shodu se bodo krščanski socijalci v Moravi in Šleziji strokovno organizovali.

Grof Attems v Gradcu je svojo tiskarno, v kateri se je izdajal krščansko-socijalni list, prodal — socijalnim demokratom.

Češki katoliki litomerške škofije bodo imeli 20. in 21. v Turnavu katoliški shod.

Hrvatski katoliški shod bode v Zagrebu leta 1900.

Křepek, nemški poslanec, ki je v dvoboju namahal Wolfa, je moral odložiti svoj mandat.

Villagoš. Dne 13. avgusta je preteklo 50 let, odkar se je pri Villagošu madjarski general Görgey z 20.000 pešci, 2000 konjeniki in s 130 topi udal Rusom pod vodstvom Rüdigerja. Tako je bila prekucija Madjarov udušena s slovansko krvjo, kajti slovanski narodi, združeni in ojačeni po ruski armadi, so takrat rešili Avstrijo.

V Bolgarski se vedno bolj razbija vladna stranka. Doslej so z vlado držali Stambulovci, a sedaj so izdali oklic na narod, v katerem izjavljajo, da hočejo samostojno postopati. Ker je knez Ferdinand ž njihovo pomočjo dobil posojilo, jih bode za nekaj časa lahko pogrešal.

Francija je zopet razburjena. Mnogo senzacije povzroča Dreyfusov proces v Renesu, kjer se priča za pričo izjavlja, da je Dreyfus kriv. Kaj bo? se vprašuje Dreyfusovcem prijazna vlada. Povohala je „zaroto“ in zaprla znanega Derouleda in več drugih odličnih vodij francoskih antisemitov. Tudi slavni vodja fašodske ekspedicije Marchand je v Toulonu — interniran. Vodja lige antisemitov Guerin se je v Parizu s 40 člani lige zabarikadiriral v ligino poslopje ter iz-

javil, rajše umreti, nego se podati nasilstvu. S takimi koraki pa vlada le vzbuja ljudstvo, da prične — misliti. Dejstvo je, da danes republika stoji na slabih nogah, Omajale so zaupanje do nje sleparije republikancev raznih barv. Sodišče v Renesu postopa nepristransko in kakor se vidi nikakor ni voljno slepo služiti vladi. Takoj ko se je položaj za Dreyfusa obrnil na neugodno stran, vstrelil je nekdo na njegovega zagovornika Laborija ter ga baje nevarno ranil. A razni listi tolmačijo ta napad tako, da so Dreyfusovci hoteli s tem doseči preložitvev razprav, kar se jim pa ni posrečilo, ker sodišče je izjavilo, da bode razprave kljub temu nadaljevalo, namestu Laborija naj pa stopi drug zagovornik. V ponedeljek bode vsled tega Labori že zdrav. Po teh dogodkih nam je pričakovati v bodočih dneh še marsikaj zanimivega iz države senzacij.

Na Angleško bode 16. novembra t. l. potoval nemški cesar.

Domače novice.

Osobne vesti. Biskup Strossmayer zapustil je Rogatec ter se vrnil v Djakovo. — Nadvojvoda Josip Ferdinand se je pripeljal na Bled in nastanil se v Mallnerjevem hotelu. — Zlato mašo bode praznoval jutri v Velesovem č. g. župnik Blaž Petrič. — Prezentiran je za župnijo Bukovšico č. g. Anton More, župni upravitelj v Loškem Potoku. — Umril je v ljubljanskem Leonišču dne 17. t. m. č. g. Frančišek Kregar, župnik v Javorjah nad Poljanami.

Strankarsko izkoriščanje celjskih izgredov. Grdi so bili izgredi in naskoki, katere so na uboge Slovence uprizorili celjski Nemci, ali ne samo grdo, ampak židovsko-nesramno je, da si upa ljubljansko liberalno trobilo celjske škandale fruktificirati za svojo stranko. S podpisom „Štajerski Slovenec“ (ki pa sedaj ni več na Štajerskem, ampak je bil le tačas, ko so orožniki „pústolovca“ vkljenjenega peljali v Celje), zahteva „Sloven. Narod“, da morajo štajerski Slovenci svojo taktiko napram narodno-napredni stranki na Kranjskem spremeniti in da ne smejo biti več nezaupni proti tej stranki. In zakaj ne? Zato, ker je „Slov. Narod“ o rabukah v Celju med vsemi slovenskimi listi najobširneje poročal! — To predrznost pa venča druga. Na koncu članka „Narod“ priporoča, da naj kranjska narodno-napredna stranka skliče shod, ki bodi vseslovenski protestni shod proti grozovitostim nemškonacijonalne klike avstrijske in celjske. To si upa pisati glasilo stranke, ki je na Kranjskem zvezana z isto nemško kliko, katera kamenja celjske Slovence, stranke, ki že dve leti v časnikih in na shodih zagovarja zvezo z Nemci, stranke, katere jedino politično društvo v Ljubljani je že 5 let brez odbora, tedaj za Slovence od sile delavno. Za par poročil bi „Narod“ rad napravil vso Štajersko liberalno! Celo deželo dobiti za par vrstic! Hm, dobra kupčija!

Psovke na zastopnike obmejnih Slovencev. Na vrhniški skupščini sv. Cirila in Metoda so govorili od vseh krščanskih Slovencev spoštovani in odlični gospodje: prof. dr. Medved iz Maribora, katehet Stemberger iz Trsta in kanonik Treiber iz Velikovca, da naj se ne uvaja strankarstvo v družbo sv. Cirila in Metoda in da se z naskokom na g. Koblarja omažejuje vsa družba. „Slov. Narod“ je te vrle rodoljube, katerim Tavčar in Malovrh nista vredna odvezati jermenov od čevljev, zadnjo soboto takole opsoval: „Koblarju je hotelo priti na pomoč par klerikalnih fanatikov, bijočih se kakor Rovtarji na svoje duhovniške prsi ter psujočih naše vrlo narodno ženstvo.“ — Tedaj nahujskano ženstvo, ki je šlo na lim političnim rovarjem, razdirajočim družbo sv. Cirila in Metoda, je vrlo narodno, — moške pa, ki posvečujejo vse moči svojega življenja narodu in delajo za jedinstvo naroda, so klerikalni fanatiki in Rovtarji! Te „Narodove“ psovke so razžaljenje vseh obmejnih Slovencev, pa tudi vseh kranjskih Slovencev, ki še niso na liberalni verigi. Vprašamo: kako morejo n. pr. Štajerci zaupati kranjski liberalni stranki, ki jim moralno linča njihovega dr. Medveda?!

Gosp. profesor dr. Janko Pajk na Dunaju je vsled hudega obolenja stopil v pokoj in se preseli meseca septembra z rodbino stalno v Ljubljano.

Slavnost tisočletnice Pavla Diacona v Čevdadu bode trajala od 3. do 10. septembra. Navzoč bode tudi italijanski naučni minister. Italijani hočejo napraviti nekaj impozantnega. Z učenimi zgodovinskimi predavanji so sklenili ljudske veselice z bandami in umetnim ognjem, razstavo volov itd. Dne 8. septembra bo cerkveni praznik in pridejo tja škofje. V Čevdad bodo vozili posebni vlaki. Pavel Diacon je spisal zgodovino Longobardev, a dotika se v svojih spisih tudi prve zgodovine Slovencev. Profesor Rutar je spisal za zgodovinski kongres članek: „Slovenci in Longobardi“.

Za romanje v Jeruzalem nedostaja še 90 romarjev. Za oglase je sedaj zadnji čas, zato odločite se hitro premožnejši Slovenci, da se bode moglo vršiti to prelepo romanje.

Duhovne vaje za učitelje bodo v ljubljanskem bogoslovnem semenišču od 4. do 7. septembra. Premilostni g. knezoškof dr. Jeglič je učitelje posebno prijazno povabil, da naj se jih udeleže in nekoliko poskrbe za svojo dušo. Kakor od pušice zadet je pa planil vsled tega kvišku brezverski orangutang. Za žive in mrtve priduša dr. Stecker — škof liberalcev — v „Narodu“, da naj nikar ne poslušajo katoliškega škofa Antona Bonaventure, in sramoti učitelje, ki so še sinovi katoliške cerkve. „Narod“ piše: „Te dni razpošilja prevzvišeni g. Anton Bonaventura po svojih župnikih učiteljem po deželi neko „Povabilo k tridnevnim duhovnim vajam za p. n. gg. učitelje“, v katerih bi jih bajé rad prepariral za svoje znane namene. Radovedni smo, koliko in kakih kalinov bo ujel na te naj-novejše jezuitske limanice. Prevzvišeni naj pripelje najpoprej svoje podivjane duhovne sobrate po deželi zopet na pravi pot, in šele potem, ko prenehajo graditi njegovi tovariši „pons asinorum“, ko ponehajo surovi napadi po „Slovincu“ in „Dihurju“ na šolo in učiteljstvo, ko ponehajo tisti žalostni časi, ko so si morali iskati učitelji celo pred porotniki zadoščenja proti farovskim napadom, naj pride zopet gospod Bonaventura s kako „fliko“ vabit učiteljstvo v ljubljanski lemenat. Do takrat naj se pa blagovoli zadovoljiti z mežnarji in cerkvenimi ključarji — razsodnih učiteljev v Ljubljano ne bo“. Mi smo že prej vedeli, koliko je vreden poduk, kjer se ponaša šola z novodobnimi učitelji. Sedaj naj zve tudi slovenski svet, kdo je protivnik vere. Zato bo poskrbel „Narod“, katerega so si liberalni učitelji izbrali za glasilo. Liberalni učitelji, ki so se ločili od cerkve, so našemu še vernem narodu silno nevarni. Zato nam treba med učitelji strogo ločiti pšenico od plev. Ker je „Narod“ duhovne vaje — popolnoma nepolitično stvar — napravil politično, se bodo pleve tem lože spoznale. Tu ni nobenega cincanja več! Pri načelih smo in tu velja samo: ali Kristus — ali belial!

Iz Kranja se nam poroča: Žalostna, a gola istina je, da so nekateri naši rokodelci še malo preveč zaverovani v nemščino in da se zlasti ne morejo ločiti od nemških računov, katere vsiljujejo slovenskim strankam. Tako je n. pr. Slovenec ključavničar J. Š. še vedno zaljubljen v nemško „Rechnung“. Kranjčani, podpirajmo odločne Slovence! Ne bodi nam dosti, če kdo zna na nemške račune prejemati slovenske groše. Vsak zavednež naj vrne nemški račun in zahteva slovenskega, in to brezobzirno.

Občni zbor „Slov. katoliškega delavskega društva“ bode jutri dopoldne ob 10. uri v društvenih prostorih „Katoliškega Doma“.

Slovenski krščanski socijalci na Hrvatskem. Dne 14. t. m. odpeljalo se je k blagoslovljenju zastave karlovskega obrt. in delav. društva „Nada“ 58 zastopnikov najstarejših slov. kršč. soc. društev. Zastopana so bila društva: „Slovenska krščanskosocijalna zveza“ z zastavo, „Katoliško delavsko društvo“ na Jesenicah z zastavo, „Slovensko podporno delavsko društvo v Celju“, „Slovensko delavsko stavbinsko društvo“ in „I. del. konsumno društvo“ iz Ljubljane, „Gospodarska zadruga“ na Češnjici, „Pevsko

društvo „Ratitovec“ iz Selc z zastavo, „Bralno društvo“ iz Železnikov z zastavo, „Konsumno društvo“ iz Železnikov, „Posojilnica v Starem Trgu“, „Društvo sv. Jožefa“ iz Tržiča z zastavo. V Zagrebu jih je na kolodvoru pričakovalo na stotine ljudi. Pozdravili so jih ondi člani „Zanat. pomočniškega društva“ in krščanskosocijalni delavci zagrebški, pa tudi par ljudi, pristašev Frankove židovske čiste stranke prava, je prišlo tja, hoteč izzivati s klici „Živijo dr. Tavčar!“ Slovenci so odgovorili na te klice z „Živijo“ klicem na moža, ki je dr. Frankove zamazane roke pokazal Hrvatom. „Živijo Tuškan!“ zadnelo je in „Živijo Krek!“ odgovarjali so Hrvatje. Ves pot do novogradiške pivarne čuli so se gromoviti klici „Živila vzajemnost hrvatsko-slovenska!“ „Živi Zagorac!“ „Živela združena opozicija!“ „Živijo Kalan!“ „Živelo krščanskosocijalno radništvo slovensko!“ „Živele Slovenke!“ — Slovenske delavke so vzbujale sosebno pozornost, ker so nastopale v narodni noši. V novogradiški pivarni bil je „zajednički večer“. Tu sta nam iskreno govorila gosp. Noršič, predsednik „Zanat. pomoč. društva“, in gosp. Zagorac, ki je te dni pregledal naše zadruga v Horjulu, Cerknici, Ljubljani in Dobropolju, da tudi na Hrvatskem prične z združnim gibanjem. Povdarjal je, da pod barjakom hrvatskega prava že stoji narod slovenski. Govornik dviga čašo v to, da bi slovenski in hrvatski delavec skupno vršila svoje krščanske dolžnosti do Boga in domovine in da bi skupno reševala delavsko vprašanje: „Živelo krščanskosocijalno delavstvo slovensko!“ G. Kregar se je zahvaljeval imenom Slovencev, rekoč, da s svojim prihodom potrjujemo to, kar naše ljudstvo na vseh svojih shodih zahteva, vzajemnost hrvatsko-slovensko. Napija „Zanat. pomoč. društvu“. Ko je vstopil dr. Krek, prirejale so se mu impozantne ovacije. Dr. Krek je v svojem govoru vse češčenje zvrčal na načela, katera zastopa, in je želel, da si skoro ustvarimo hrvatski delavski program in da skoro zopet pridemo sku paj dogovoriti se o skupni organizaciji slovenskega in hrvatskega delavstva. Slovenske goste so člani „Zanat. pomoč. društva“ vzeli v svojo sredo ter jih odvedli k počitku na svoje domove. V torek zjutraj, 15. t. m., odpeljalo se je slovensko odposlanstvo v Karlovec s posebnim vlakom „Zanat. pomoč. društva“. Popisati ni mogoče presrčnega vsprejema na karlovske kolodvoru. Predsedniku „Nade“ gosp. Avg. Franciškoviču zahvaljeval se je g. Kregar, rekoč, da smo sosebno radi prihiteli v Karlovec vsled tega, ker vemo, da je Karlovec jedno najzavednejših mest hrvatskih, v katerem ima hrvatska opozicija vedno trdno zaslombo. Pet slovenskih zastav se je razvilo in na čelu hrvatskih društev korakala so slovenska delavska društva proti Karlovcu. Ovacije, ki so se tu prirejale slovenskim delavkam in delavcem bile so velikanske. Kakor dež vsipali so se nanje šopki in venci. V „Zorinem Domu“ bil je počitek, potem pa se je vršilo blagoslovljenje na trgu bana Jelčića pred cerkvijo sv. Trojice. Zastavo, kateri je bila kumica presvetla baronica Kata Vranicany, blagoslovil je Slovenec, čast. g. župnik karlovški P. Aurelij Kokalj. P. Lambert Gollowsky je nagovoril množico in kazal na krasni krščanskosocijalni nauk: „Moli in delaj!“ Delo brez križa je robovanje. Z vero družimo ljubezen do domovine in kralja! Pri banketu v „Zorinem Domu“ so vsi govorniki napijali vzajemnosti hrvatsko-slovenski, gg.: Franciskovič, dr. Vinkovič, župan karlovški Vrbanič, Zagorac, narodni zastopnik Modrušan. Imenom Slovencev so govorili: Kregar, povdarjajoč, da se Slovenci smatramo kot del hrvatskega naroda. Napil je skupni hrvatski domovini. Zastopnik celjskih slovenskih delavcev g. Zabukovšek klical je „Slava Nadi!“ Vse so vnele navdušene besede Gostinčarjeve, katere je Hrvatom govoril v slovo. „Skupno se organizujmo gospodarski, nepoznajmo Sotle, ne poznajmo razlike med Hrvati in Slovenci — vsi bodimo jedno.“ Ob teh besedah je vse vstalo in gromovito ploskalo. Slovenci smo se vstopili pod svoje zastave, da bi odšli na kolodvor, a težko je bilo odtrgati se iz bratskih objemov.

Baronica Vranicany stiskala je slovenskim delavkam roke, soprog njen vabil je delavce še na svoj grad — a zastave naše so se klanjale v slovo, biti je moralo — odšli smo proti kolodvoru spremljani po neštevilni množici. Obisk slovenskih krščanskih socijalcev pri bratih Hrvatih je velike važnosti. Pričela se bode s tem nova socijalna doba slovanskega juga. Da je to ves naš narod razumel, pričajo številne brzozjavke, ki so došle na slavnost v Karlovec tudi iz slovenskih krajev. Iz slovenskih krajev je došlo na slavnost 44 brzozjavk. Končujoč poročilo prosimo hrvatske rodoljube, naj skoro store korake, da se na posebnem shodu načrta naš skupni delavski program!

O sprejemu Čehov v Ljubljani piše tržaški „Novi List“: Pred „Nar. Domom“ je Čehi pozdravil dr. Kušar in jim povedal, da je to „hišo naroda“ sezidal narod s svojimi žrtvami, a opustil je dostaviti, da je pravemu narodu ta dom „ograjen raj“, pred čegar duri stoji angelj, ne z mečem, marveč z — gigerlovo palico, belo kravato in frakom. — V Ljubljano so prinesli Čehi „lipovo“ vejico in adresu praških dam, — kaj pa so nesli domov, nam ni znano, prav gotovo prepotene srajce in spomin na erarske postelje. — Prihodnjič povemo, kaj pravijo o „Narodnem Domu“ „Narodni Listy“.

V Trstu so češke dijake in njihove spremljevalce Lahi tudi počastili z žvižganjem in psovkami, a policija je bila z Lahi kaj energična. V Trstu so Čehi obiskali Čitalnico, kjer jim je zapel moški zbor „Slovenskega pevskega društva“ pesem „Slovenec in Hrvat“. Udarjali so tamburaši „Kola“. Ob plametečih govorih vladalo je vsestransko navdušenje.

Hrvatske razmere na Notranjskem. Ko so bile končane obč. volitve v Ložu pretekli mesec, streljali so do pozne noči od veselja — akoravno v 3 letih niso nič pristašev dobili, ampak samo izgubili. Ohranili so z veliko silo liberalni odbor, a pri nas že to liberalce grozno veseli. Proti večeru pa so pridrli v Stari Trg na dan volitev v sprevedu, z godbo na čelu in z vibrajčo trobojnico, katero je nosil obč. svetovalec Jakob Mlakar in s klici „p.....f... s.....f...“, živela liberalna stranka!“ — Posebno sta se odlikovala 2 županova nadebudna sinova, Peče, Benčina itd. Pripravili bi bili res do vznemirjenja ljudi, ko bi se še kdo zmenil za nje. Čudno se pa zdi vsej občini, kako mirni so pri tem žandarji in politične oblasti, kadar liberalci to počenjajo. A inteligenca je! Nekoliko preje pa je kaplan Hauptman ustavil se nazaj grede od procesije k sv. Križu v hiši podloškega podžupana, da pogleda v volilni zapisnik, ker je bilo nekaj davkoplačevalcev izpuščenih, in glej, brž je bila tožba in ovačba od loškega odbora in žandarmerije skovana, da je imel velik ljudski shod brez dovoljenja. Imel je vsled tega preiskave pred sodiščem. Najlože se tako plaše ljudje. Tako se pri nas ravna, ker smo blizu Hrvatske . . .

Poziv! V slovenskem knjigotrštvu smo doslej jako občutljivo pogrešali obširnega seznamka onih slovenskih knjig in muzikalij, ki so še v knjigotršnem prometu. Ta nedostatek občuti posebno kupujoče občinstvo, ki dostikrat ne ve, dobiva li se ta ali ona knjiga še ali ne, kje in po kateri ceni. Vzlasti velja to o spisih, ki so jih založili bodisi gg. pisatelji sami, ali pa drugi zasebni založniki. Da se temu nedostatku odpomore, sklenil sem izdati kolikor mogoče popoln seznamek slovenskih knjig in muzikalij ter v to svrhu uljudno prosim vse gg. pisatelje in privatne založnike, ne samo v interesu občeslovenske stvari, ampak iv njih lastnem interesu, da mi blagovolé čim prej naznaniti, katere po njih založene knjige so še dobiti in po čem, eventualno naj mi prijavijo tudi prvotno in znižano ceno. Z velespoštovanjem L. Schwentner, knjigotržec v Ljubljani.

V Selcih nad Škofjo Loko je bil preteklo nedeljo ob blagoslovljenju zastave pevskega društva „Ratitovec“ prelep ljudski praznik. Zbrala so se v Selcih društva selške doline iz Železnikov, Češnjice, Dolenje Vasi, prihiteli so tja Ločani, vrlo moško pevsko društvo „Kranj“ in „Slovenska krščansko-socijalna zveza“ iz

Ljubljane. Pri blagoslovu govoril je drž. posl. dr. Krek prelep govor. „Kako naj pojemo v tuji deželi? — vpraševali so Izraelci v babilonski sužnosti. Petje mora biti v zvezi z domom na domači zemlji, a spominjati se moramo pri tem tudi tistega našega doma v nebesih. — Nova zastava je jako umetno delo gospe Hlavke. Na njej sta umetniško izvršeni sliki sv. Jožefa in sv. Cecilije, delo spretnih rok g. Groharja, liro je izvršil pasarski mojster g. Kregar. Pri skupnem obedu se je navdušeno napijalo kumici gospej Kosovi, soprogi g. prof. dr. Kosa iz Gorice, dr. Kreku, delavski organizaciji, majki dr. Kreka, — „Ratitovcu“, ki naj z lepo pesnijo širi tudi vzajemnost hrvatsko-slovensko, dr. Kos iz Gorice pa je končno zahvalil se imenom vseh za milo petje pevcem iz Kranja ter pripil njihovu društvu, kar je izzvalo burno pritrjevanje. Tudi mešani zbor „Ratitovca“ je nastopil mej obedom pod vodstvom g. Uraniča z velikim vspehom. Po litanijah je bila ljudska veselica. Lepe pesmi glas je navduševal ljudstvo, poleg tega pa je slavnostni govornik g. Urbanija užigal srca za slovanstvo in za skupno, pošteno delo. Dr. Krek je množici razpravljal, da se Slovenci moremo težiti v prvi vrsti po tem, da se dožene zveza naše države z Rusijo (vsestransko pritrjevanje), in pa da si s Hrvati zgradimo en narodni dom. Do zveze z Rusijo silijo Avstrijo razmere, saj je nemško časopisje vedno sovražljivejše Avstriji, oglašil se je celo nemški general, odobrujoč Wolfa, in vse kaže, da Nemčija gre svojo pot, ki Avstriji ni prijazna. Dobro gre ura! Na višjih mestih so začeli pojmiti nujno potrebo te zveze. Da se potrdijo dr. Krekove besede o vzajemnosti hrvatsko-slovenski, došla sta nato v Selca dva brzojavna pozdrava bratov Hrvatov: pevskega društva „Sloge“ iz Siska in hrvatskih krščansko-socijalnih delavcev iz Zagreba. „Živeli Hrvatje“ glasilo se je iz vseh ust. Bil je dan slovenskih krščanskih socijalcev, ki ob vsaki priliki vedno širše mase pridobivajo za idejo slovanskega juga. Nekdaj so se Železnikarji in Selčani pretepali in ruvali; sedaj so si prijatelji, postali so trezni, modri možje in navdušeni za pravice naroda. Bog jih živi!

Prav imate! Piše se nam: Zadnjič ste omenili, da so ljubljanski nemški obrtniki radi tega to-li predrzni, ker jim daje dela tudi ljubljanski magistrat. Te dni je zopet tak človek žalil v „Hotelu pri Maliču“ z neotesanimi besedami naš narod toliko časa, da so ga slovenske roke morale posaditi na cesto. Ta mož, tesarski mojster J. Lehner, je veliko zaslužil od ljubljanskega mesta. Ljubljansko mesto, kakor vsi Slovenci, naj za svoje potrebščine poiščejo mož pri slovenskih tesarskih mojstrih, pa boče g. Lehner postal krotkejši.

Vedno lepše! Gornjegrajsko učiteljsko društvo, kateremu predseduje Rečičan Jos. Trčak, imelo je dne 15. t. m. ob 10. uri, torej ravno med službo božjo svoje zborovanje na Ljubnem v Petkovi gostilni. Vdeležili so se ga razven dveh vsi učitelji. Da je bilo zborovanje ravno med službo božjo, s čimur se daje pobožnemu ljudstvu pohujšanje, da so si naročili nemškega mokrača Horvateka iz Gusswerka na Gornjem Štajerskem, da so se začeli bratiti z nemškimi „heilovci“, s tem so pokazali res preveliko „naprednost“. Pri zborovanju se je govorilo le nemški, brez dvoma zato, da so jih „heilogostje“ razumeli, in udrihalo se je po f , češ, da so le ti krivi, da se učiteljem slabo godi. To si bomo Gornjesavinjčani zapomnili!

Iz duhovniških krogov. Premeščeni so čč. gg: Mihael Horvat, veroučitelj v Konjicah, kot župni upravitelj na Babino Polje; Jos. Šolar iz Boštanja kot I. kapelan v Št. Jernej, Fr. Sturm iz Podzemlja v Reko na Kočevskem, Anton Medved kot kuratni beneficijant na Vače, A. Koritnik kot II. kapelan v Polhov Gradec, A. Ratajec kot II. kapelan v Št. Jernej, J. Debevec kot II. kapelan v Vipavo, Jos. Nagode v Boštanj, Jos. Perz v Podzemelj, J. Traven kot II. kapelan na Ig, Al. Wester kot II. kapelan v Selca. Stalni pokoj je dovoljen čč. gg: Antonu Lenasiju, župniku v Ihanu, Fr. Klemenču, župniku na Uncu, in Matiji Torkarju, župniku v Košani.

V Celju se vrše sodnijske preiskave radi zadnjih izgrediv. Prav radovedni smo na poročila našega celjskega poročevalca o tej zadevi. Nekaj oseb je že v preiskovalnem zaporu. Ako vlada po zadnjih dogodkih ne pošlje v Celje državne policije, potem res nima srca za Slovence. Opomniti moramo, da so celjski Nemci lahko preširni, ker mnogi celjski Slovenci še vedno hodijo k nemškim trgovcem, podpirajo nemška dimnikarja, dasi jim je „Naša Straža“ poslala slovenskega dimnikarja, in so celo v celjskem „Verschönerungsverein“!

O učitelju Gostinčarju, ki je pri celjskih nemirih v silobranu nastrelil Poljanca Nemčurja, poročila današnji „Slov. Gospodar“ natančneje: Ob kaki 2. uri ponoči, vojaštvo je šlo v vojašnico, podali so se trije Žalčani, gg. Gostinčar, Kač in Rajher, proti „Zamorcu“, da bi se odpeljali domov. Pri mitnici jim zastopi pot roparska tolpa broječa kakih 100 mož z debelimi gorjačami oborožena, „um sie zu züchtigen“. Divje se zažene druhal na omenjene tri gospode, kateri so v tej skrajni sili potegnili orožje. Dvajset korakov zadej stoječa policija je gledala ta prizor. G. Gostinčar je še zavpil: „Ruhe, oder ich schiess“, Ruhe, oder ich schiess“; nič ni izdalo. Udarci so padali, kakor stopi v mlinu, v tem počli, in Poljanec se zgrudi. Očividno je torej, da je Gostinčar ustrelil le zaradi samobrambe. G. Gostinčar je rodom Ljubljančan, 25 let star, jako lepega obnašanja in zaradi svojega blagega značaja in prikupljivega obnašanja v vseh krogih jako priljubljen. Omeniti še je treba, da je Gostinčar bolj nevarno po nemških napadalcih ranjen, kakor Poljanec.

Celjski Nemci groze, da bodo opustili vse slovenske posle. Bil bi že davno čas, da bi slovenska Savinjska dolina celjskim nemškim predrznežem odgovorila s tem, da ne bi niti krajcarja privoščila celjskim Nemcem! — „Südmark“ hoče prihodnji mesec prirediti v Celju veliko skupščino in 2000 nemških buršev se namerava sklicati v Celje, da proslave energičnost celjskih nemških barab. Kaj bode k temu slavlju dejala celjska slovenska okolica?

„Slovenski Gospodar“ poziva slovenske občine na Štajerskem, naj sklepajo resolucije za poddržavljenje policije v Celju in naj pošiljajo resolucije na c. kr. ministerstvo notranjih stvari.

V Ptujju se je preteklo nedeljo tudi pokazala nemška kultura. Po nemški veselici so pijani Nemci pričeli napadati slovenska poslopja. Razbili so šipe „Narodnega Doma“, udrli so v hišo Plojevo in kričali kakor ponočne sove. Fej taki kulturi!

Kopališče v Kamniku vabi k slavnostnemu koncertu, katerega priredi povodom rojstnega dneva Njega Veličanstva cesarja Frančiška Josipa I. Kamniški salonski orkester v dvorani zdravišča v soboto dne 19. avgusta 1899. l. v korist društveni blagajni mestne godbe v Kamniku. Ne bilo bi napačno, da bi vspored obsegal malo več slovanskih točk! Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina 50 kr. Po koncertu plesni venček.

„Židovstvo in njegove vjerske tajne“. Nekaj izvodov te velezanimive knjige nam je poslala tiskarna Janko Dujala iz Siska. Dobi se v našem uredništvu mej uradnimi urami po 10 kr. izvod.

Slovensko stenografsko društvo se bode osnovalo. Tako je sklenil preteklo nedeljo v Žalcu stenografski shod, katerega se je udeležilo 40 stenografov.

Novo vladno poslopje v Ljubljani je včeraj knezoškof dr. Jeglič slovesno blagoslovil.

Iz Celovca se poroča, da cesar ni potrdil sklepa dež. zbora o ustanovitvi dež. kulturnega sveta.

Novo posojilnice se snujejo v Istri v Karajbi in v Višnjaju. Tudi na Krku se pričinja živahno zanimanje za posojilništvo.

V Konjicah se je v nedeljo, 13. avgusta, ob mnogobrojni udeležbi sosebno priprostega naroda otvorila „Čitalnica“. „Nemški“ občinski zastop je prepovedal izobesiti slovenske zastave in streljati z možnarji, ker bi to nemške živce preveč napelo. Prepovedal je tudi javni nastop društev, politična oblast je županu pritrdila ter

povrh prepovedala še slavnostni govor. Novo društvo pa se je le ustanovilo s prisrčno slavnostjo. Da so posili Nemci hoteli prirediti „ernste Zwischenfälle“, pa kaže, kako je bila „Čitalnica“ potrebna. Nemške naklepe je deloma prečrtalo orožništvo, a oliko s kamenjem so Nemci le pokazali. Jedno slovensko gospo so s kamenjem ranili na glavi, jednega starčka pa na licu.

Javen shod priredi jutri politično društvo „Edinost“ v Barkovljah v prostorih „Narodnega Doma“.

S Koroškega se poroča o srce pretresujoči nesreči. Neznani lopovi so zažgali poštno poslopje v Železni Kaplji. Poslopje je zgorelo do tal in ž njim vred poštarjeva hčerka.

Potres se je čutil 16. t. m. v Celju in Vitanju.

„Celjski Sokol“ bode jutri poletel v Sevnico.

Pozor slovenski kolesarji! Kolesarstvo se je v zadnjih letih z nenavadno hitrostjo po celi širni slovenski domovini razširilo in vdomačilo. Mrznja, katero je imelo prosto ljudstvo do kolesarjev, je izginila, kajti v vsakem selu se nahaja že nekaj ljudij, ki vporablajo kolo bodisi v zabavo ali pa s praktičnega stališča. Število kolesarjev je v istini veliko, vendar največ njih ne pripada nobenemu društvu. Posamezni klubi pač zbirajo v svojem okolišču člane; a koliko kolesarjev-divjakov je v krajih, kjer še ni društev. Vsi ti razkropļenci naj bi se oklenili „Zveze slovenskih kolesarjev“, katera je v prvi vrsti poklicana, da družji vse slovenske kolesarje, jim preskrbuje kolikor možno mnogo ugodnostij, ter deluje na to, da se kolesarstvo na Slovenskem povzdigne do tiste stopnje, da bomo imponirali tudi tujcem. V tem oziru ima zveza še dokaj posla, katerega pa zamore izvršiti le z vsestransko podporo. Do zdaj je zveza pač že priborila svojim članom ugodnost prostega prehoda čez avstrijsko-italijansko mejo in postavila je na cestni progi Trst-Celje več pomočnih postaj, kjer si ponesrečen kolesar v sili lahko pomaga. Na vseh teh postajah je kolesarsko orodje članom zveze (če se kot taki legitimujejo) brezplačno na razpolago. Nadalje namerava zveza napraviti v teku tega leta nove pomočne postaje, in sicer na gorenjski in dolenski progi. — A s tem še ni končano delo, treba bode tudi zaznamovati ceste, nevarne klance itd. Za vse to pa je treba večjih denarnih sredstev. Ker je pa članarina nizka (1 gl. 50 kr. na leto), tedaj zveze ne more biti pri sedanjem številu članov in pri današnjih dohodkih popolnoma kos tej svoji nalogi; a kolikor bode mogoče, bode odbor zveze storil, prosi pa razna kolesarska društva in posamezne kolesarje, da mu z informacijami in nasveti olajšajo delo, posebno pa z obilnim pristopom doneso v dosego tega namena vsekako prepotrebni sredstev, ker le v združenju je moč. Oglasi dopisi itd. izvolijo naj se pošiljati na odbor „Zveze slovenskih kolesarjev“ v Ljubljani.

Gerbičeva „Glasbena Zora“. Sredi julija je stopil gosp. profesor Fran Gerbič na dan s 1. številko „Glasbene Zore“, katero hoče izdati kot mesečnik vsaki 16. dan v mesecu. Izdajatelj namenja ta svoj mesečnik razširjenju skladbotvorstva med Slovenci in pa našim zborom, ki naj najdejo obilneje novega gradiva. V prvem zvezku je zastopan izdajatelj s tremi zbori, z možkima zboroma „Pevski pozdrav“ in „Tak si lepa“ ter z mešanim zborom „Kaj iščeš tu, lovec?“ L. Pahor pa obelodanja nov možki zbor „Poslanec“. Za primer, da se razširi število naročnikov, namerava gosp. Gerbič razviti svoj mesečnik v glasbeni list, ki bi podajal tudi članke o glasbi in kritičko berilo. To novo podjetje na glasbenem polju slovenskem pozdravljamo z nado, da bode le v prospeh glasbeni literaturi, v prospeh, kateri je odvisen od krepkega vodstva in od idej, katere uveljavlja svoje naloge si svesti urednik. Upamo, da bo gosp. izdajatelj, ki se je povzdignil energično za izdajatelja novega podjetja, svojo nalogo častno in v občno korist rešil s tem, da ponudi v svoji zbirki občinstvu zdravo hrano glasbene vrednosti. Bodi „Glasbena Zora“ toplo priporočena.

Gospodarska zadruga v Sinčivesi je dobila od vlade 2000 gl. podpore.

Ponesrečen biciklist. Včeraj okolu 2. ure zjutraj ponesrečil se je na mostu, od katerega se zavije bližnjica iz Otoč na Brezje 17letni pisar Avg. Sever iz Ljubljane. Vozil je po klancu brez zavornice in odletel raz kolesa pod most, kjer je mrtev obležal.

Piranski občinski odborniki so odložili svoje časti, ker so prepričani, da so izgubili zupanje someščanov.

Poročil se je v Celju g. Matija Benčan, knjigovodja hranilnice, z gđc. Ido Smeykal.

V Novem Mestu snujejo obrtniško zadrugo.

Žrtvi nemškega tolovajstva. „Domovina“ poroča, da sta gospoda učitelj Gostinčar in odvetniški uradnik Bovha še vedno v preiskovalnem zaporu. Oba sta hudo ranjena; Gostinčarju je baje prebita lobanja. Bovha je oče več nepreskrbljenih otrok, a Gostinčar je hotel baš prihodnji teden obhajati svojo poroko.

Grad v Rupi na Goriškem, nekdanja lastnina Romov, se nabavi za zdravilišče za bolnike na živcih.

Razne stvari.

Češki „Sokoli“ so imeli nedavno v Pragi svoj sestanek, na katerem je praški župan govoril, o nalogah „Sokolstva“. Kakor povzamemo iz njegovih besedij, ne sme biti „Sokol“, ki hoče vspevati, strankarski. O liberalizmu se na sestanku ni nič govorilo. Boj proti „črni pošasti“ je samo Kušarjeva sokolska ideja.

V Lizboni se je pojavila kuga, ter se po Portugalskem in Španjskem vedno bolj razširja.

Nagla smrt Milanovega sluga. Te dni so našli v srpskem dvorcu mrtvega najzvestejšega slugo Milanovega. Stari Karlo je povsod spremljal Milana ter vedel za vse njegove skrivnosti. Dvorni zdravniki govore, da ga je zadela kap, ljudstvo pa govori drugače.

Pokojni ruski carjevič bil je oženjen. Oženil se je s hčerko siromašnega kavkaškega vazala. Spoznal jo je v Abas Tumanu, kjer je večkrat bival. Ondi je bila njegova izvoljenka telegrafistinja. Car Aleksander III. se ni protivil tej tajni ženitbi, češ da se ne mara upreti volji umirajočega. Carjevič je zapustil tri sinove, ki dobe naslov „knezi“.

Poštni nabiralniki so se začeli, kakor piše neki laški sestavljaivec zgodovine pošte v Beamten Zeitg, v 16. stoletju. In sicer tako-le: V Florenski republiki so viseli po cerkvah nabiralniki, v katere so se spuščala tajna politiška poročila. — Ključ od njih je imel član vlade, katere naloga je bila, sprejemati anonimne objave in klicati obdolžene na odgovor. Da so lahko poiskali objavitelja, je moral ta prelomiti denar na dva kosa, katerih jednega je priložil objavi, z drugim pa se potem legitimiral, ako je zahteval četrtino kazni, ako je bila v denarju. Tega sistema so se seveda posluževali za najnesramnejše namene. — Toda ti nabiralniki so baje očetje naših poštnih nabiralnikov.

Iz Amerike se je vrnilo v Evropo meseca maja in junija 40.000 oseb.

Zopet nesreča na železnici se je dogodila na Francoskem na postaji Juvisy Orge v bližini Pariza. Iz Pariza je prihitel ekspresni vlak ter se zaletel v drug vlak, ki je stal na postaji. Razbil je zadnje vozove. 17 potnikov je ubitih 73 pa ranjenih.

Dreyfusova žena v Renesu. „Narod“ je nedavno poročal, da je Dreyfusovo gospo naprosila neka gospa Godard, naj se preseli v njeno vilo, ker Dreyfusovka v Renesu ni mogla nikjer dobiti stanovanja. Res pa je: Gospa Godard je Dreyfusovki prepustila svojo vilo le proti odškodnini 5000 frankov za pet oseb. V vilo pa se je priselilo toliko Židov, da je posestnica mo-

rala odstraniti vse preproge, da jih ji ne uničijo. Gospa Dreyfus hotela se je vsled tega preseliti drugam, a nihče v Renesu je ni maral.

Najnovejše vesti.

Praga 18. avgusta. Češki akademiki so se vrnili domov brez slovesnega vsprejema. Zaprečila ga je baje mladočeška stranka, katero vsled tega „Radikalni listi“ ostro prijemajo.

Zagreb 18. avgusta. Ob kraljevem rojstnem dnevu vijo se madjarske zastave raz državnih poslopij. (Opozarjamo na današnji članek iz Hrvatske. Uredništvo.)

Belgrad 18. avgusta. Knežević je bil konfrontiran z majorjem Nikoličem, katerega dolži Milan, da je Kneževića najel. Nikolič je dejal: „Star vojak sem, ako bi hotel obračunati z Milanom, storil bi to sam!“

Renes 18. avgusta. Danes so v Dolu aretirali nekega moža, imenom Glorda, ki pritrduje, da je izvršil napad na Laborija. Izjavam njegovim se dosti ne veruje, Mož je alkoholik.

Pariz 19. avgusta. V Rue Charbol, kjer se je zabarikadiriral Guerin, raste razburjenje. Došlo je že do viharnih antisemitskih in nacionalistiških izjav. Ako se Guerin prostovoljno ne uda, zasede hišo vojaštvo. V slučaju, da vlada to res stori, utegne po Parizu resno zavreti. Včeraj se je sešel ministerski svet.

Brno 19. avg. Strankarski shod avstrijske socialne demokracije, ki bode v Brnu 19. septembra, bode v jedni svojih resolucij pripoznal, da je iz praktičnih ozirov potrebno, da je nemščina v Avstriji „Verkehrsprache“ oziroma državni jezik!

Poraba dohodkov osebnega dohodninskega davka v l. 1898.

Po finančnem načrtu davčne reforme dobiva avstrijska država iz dohodkov direktnega osebnega dohodninskega davka za dobo 1898 in 1899 razun stroškov, ki znašajo 12 milijonov gld., dohodke prejšnjega dohodninskega in pridobninskega davka z 25% prirastkom v prvem in 5% v drugem letu. Zemljiški in hišni davek, izvzemši 5% od dohodkov davka prostih hiš, se zniža za 10%. Preostanek osebnega dohodninskega davka se razdeli med posamezne kronovine. Ključ razdelitve je znesek, ki ga dobiva država od skupnega zemljiškega davka. Ako znaša preostanek 3 milijone, zniža se nadalje po postavi zemljiški davek do 15%, hišni davek do 125% in pridobninski davek do 25%. Pri navedenih % neha nadaljno znižanje.

Dohodki osebnega dohodninskega davka leta 1898. v znesku 65,253.440 gld. so zadostovali, da se je znižal skupni zemljiški davek do prve stopnje, da se je razdelilo med posamezne kronovine 3 milijone. Pokril se je tudi jeden del druge stopnje znižanje prej imenovanih davkov.

Račun je sledeči: Dohodek osebnega dohodninskega davka: 65,253.440 gld.

Ta se je porabil:

Država dobi	53,379.979 gld.
Od zemljiškega davka, ki znaša 34,782.038 gld., se je odpisalo 10%	3,478.208 "
Od hišnega davka, ki znaša 37,857.447 gld. se je odpisalo 10%	3,786.745 "
Posameznim kronovinam	3,000.000 "
Preostali znesek 1,608.508 gld. se je porabil tako-le:	

Odnos 63,644.932 gld.

Prenos	63,644.932 gld.
Zvišanje 10% popusta pri zemljiškem davku na 125%	869.552 "
Zvišanje 10% popusta pri hišnem davku na 112%	454.409 "
Znižanje pridobninskega davka v znesku 22,880.000 gld. za 12%	274.560 "
Preostalo je tedaj	9.987 "
Skupaj	65,253.440 gld.

Od navedenih 3,000 000 gld. so dobile kronovine:

Kronovina	Skupni zemljiški davek 1898 gld.	Odkazani znesek deželi gld.	Odstotki %
Nizjeavstrijska	18,527.786	871.293	29.04
Zgornjeavstrijska	2,916.383	137.147	4.57
Solnograška	574.479	27.016	0.90
Tirolska	1,467.647	69.018	2.30
Predarljska	209.139	9.835	0.33
Štajarska	3,532.519	166.121	5.54
Koroška	860.218	40.453	1.35
Kranjska	804.590	37.837	1.26
Trst	1,241.986	58.406	1.95
Istra	440.473	20.714	0.69
Gorica in Gradiska	380.582	17.897	0.60
Dalmacija	516.658	24.297	0.81
Česka	15,718.291	739.172	24.64
Moravska	6,502.491	305.788	10.19
Slezija	1,134.438	53.348	1.78
Galicija	8,056.844	378.883	13.63
Bukovina	909.613	42.776	1.41
Skupaj	63,794.137	3,000.000	100%

Najiskrenejšo zahvalo

izrekam v svojem in imenu mladoletnega sinčka za izkazano sočutje ob dolgotrajni mučni bolezi in povodom smrti iskreno ljubljene soproge, oziroma matere, gospe

Marije Laurič roj. Krašovic

vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, posebno pa prečast. duhovščini, blag. g. dr. Repiču za neutrudno skrb in pomoč za časa boleznij, spet učiteljskemu osebju, si peskemu zboru za ganljivo petje, darovateljem krasnih venčev ter prebivalcem Št. Vida in okolice za mnogobrojno spremstvo nepozabne pokojnice k zadnjemu počitku.

Št. Vid na Dolenjskem, dne 6. avgusta 1899.

Josip Laurič,
soprog.

Tinktura zoper kurja očesa

gotovo najboljšo sredstvo za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd. Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.

Dobiva se v (60-6)

deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“ M. Leustk-a v Ljubljani.

Priloga se

Fran Bončar,
pleskarski mojster,
Rimska cesta števil. 12.

12 (48-46)

Oddati je več služb

za trgovske pomočnike.

Kje, izve se pri uredništvu „SLOV. LISTA“.

„Slovenski List“ se prodaja v Brusovi (Štefeti) prodajalnici pred Skofijo. Posamezna številka 7 kr.

Janko Klopčič

urar v Ljubljani, Prešernove ulice št. 4.

Priporoča

Nikelnaste, jeklene, srebrne, Tula, ameriške plaque, zlate ure. Stenske ure. Ure z nihalom. Salonske ure. Pisarniške ure. Raznovrstne lične izdelane budilke. Srebrne, Tula, amer. plaque, novo-zlate, fine 14kar. zlate verižice, zapestnice, prstani, uhani, zaponi, priklepki, gumbi za manšete in srajce, igle za kravate iz granatov. Razne stvari iz Kina-srebra. Prstani in uhani z dijamanti in briljanti. Specijalitete vsake vrste v zalogi.

Nikjer se ne kupuje ceneje.

Popravila zanesljivo, točno in ceno!

Gabr. Piccoli,
lekarnar „pri angelu“,
dvorni založnik
Nj. svetosti papeža Leona XIII.
v Ljubljani,
Dunajska cesta.
Breže na Sp. Štajerskem, 14. nov. 1898.

Vaše blagorodje!

Ker smo se že velikokrat prepričali, da je ta Vaša tinktura za želodec, katero je rabila že cela moja hiša z najboljšim uspehom, res najboljšo sredstvo zoper želodčne in tudi mnoge druge bolezni, se vam iskreno zahvaljujem. Pa tudi gospodu, kateri me je na to izvrstno tinkturo opozoril, sem hvaležen.

To potrjujem s tem, da vam izrečem svojo najiskrenejšo zahvalo v imenu cele moje družine ter vas uljudno prosim, da mi pošljete zopet jedno škatljico tinkture za želodec z 12 terimi stekleničkami in jeden lonček Glicerin Crème.

S spoštovanjem Tomaž Dobek,

Posljite mi s poštanim povzetjem pod spodaj stoječim napisom 24 stekleničke izvrstne „želodčne esence“, ki se rabi z najboljšim vspehom.

Jožef Černko, župnik,
Vuhred. — Štajarsko.

Posljite mi s poštanim povzetjem 12 steklenic Vaše želodčne tinkture. Naš g. župnik Belec jo vsakemu bolehnemu prav gorko priporočajo in skoraj vsaki, ki jo rabi, se jako pohvalno o nji izrazi.

S spoštovanjem Ivana Vidar
pri Sv. Martinu, p. Sv. Nedelja,
S. Domenica d'Albona, Istria

KATHREINER-

Kneippova sladna kava.

Stara mamica, se meni!

Že leta sem izpričano izvrstna primes k bobovi kavi. — Pri živčnih, srčnih, želodčnih boleznih, pri pomanjkanju krvi etc. zdravniško priporočena. — Najprijubljenjša kavina pijača v stotisočero rodovinah.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani.

Vplačani zadružni deleži gld. 46.830.—

Promet od 1. okt. 1898 do 1. avg. 1899: gld. 1,661.490.22.

Skupna aktiva gld. 287.978.03.

Sprejema hranilne vloge po 4½%, vloge na tekoči račun po 3½% od dneva vložitve do dneva vzdige.

Izposoja se na menjice in na personalni kredit proti obresti po 5 do 6% brez kakih stroškov.

Urađuje se vsak dan ob navadnih urah:

Dvorski trg šte. 3.

68 (1-1)

Ignacij Čamernik

kamnosek,

v Ljubljani, Poljske ulice 28.

Priporoča se prečastiti duhovščini za vsa

kamnoseška oerkevna dela

oltarjev, prižnic, obhajilnih miz i. t. d.

Ima tudi lepo zalogo raznovrstnih

35 (15-17)

nagrobni spomenikov

preskrbljuje na željo cele rakve.

Priporoča se tudi stavbinskim mojstrom in hišnim posestnikom za vsa stavbinska dela iz trdega kraškega kamna, katera točno, solidno in po nizkih cenah napravi.

Brezplačno izdeluje narise, napravi obrise za cerkevna in stavbinska dela.

Najnovejše!

Grobni okviri

Najnovejše!

istotako trdni, kakor kamen, po najnižjih cenah.

VIZITNICE

priporoča

J. Blasnikova tiskarna.

Delavnica kleparskih, ključarskih, kovinotiskarskih, stavbenih in galanterijskih del.

ANTON BELEC

Št. Vid nad Ljubljano

izdeluje in ima v zalogi cerkvene svetilnice ali stalnice, dve po: iz kositarja 12, 15, 18, 20 gld., iz medenine 22, 24, 28, 32 gld., iz tom-paka 40, 50 gld.; obhajilne svetilnice iz kositarja po 2 gld., iz medenine po 5, 8, 10 gld.; pušice z zvočki za pobiranje mloščin, iz kositarja po gld. 1.50, iz medenine po 5 gld.; štedilna železna ognjišča, vsa železna in tudi razna za vzdiganje.

Pokrivanje in barvanje zvonikov ter napeljevanje strešnih žlebov in strelovodov. (64 10-4)

Razne železne ograje, vrata, omrežja za pokopališča itd. — S kritevjo zvonikov prevzema ob jednem tesarska dela.